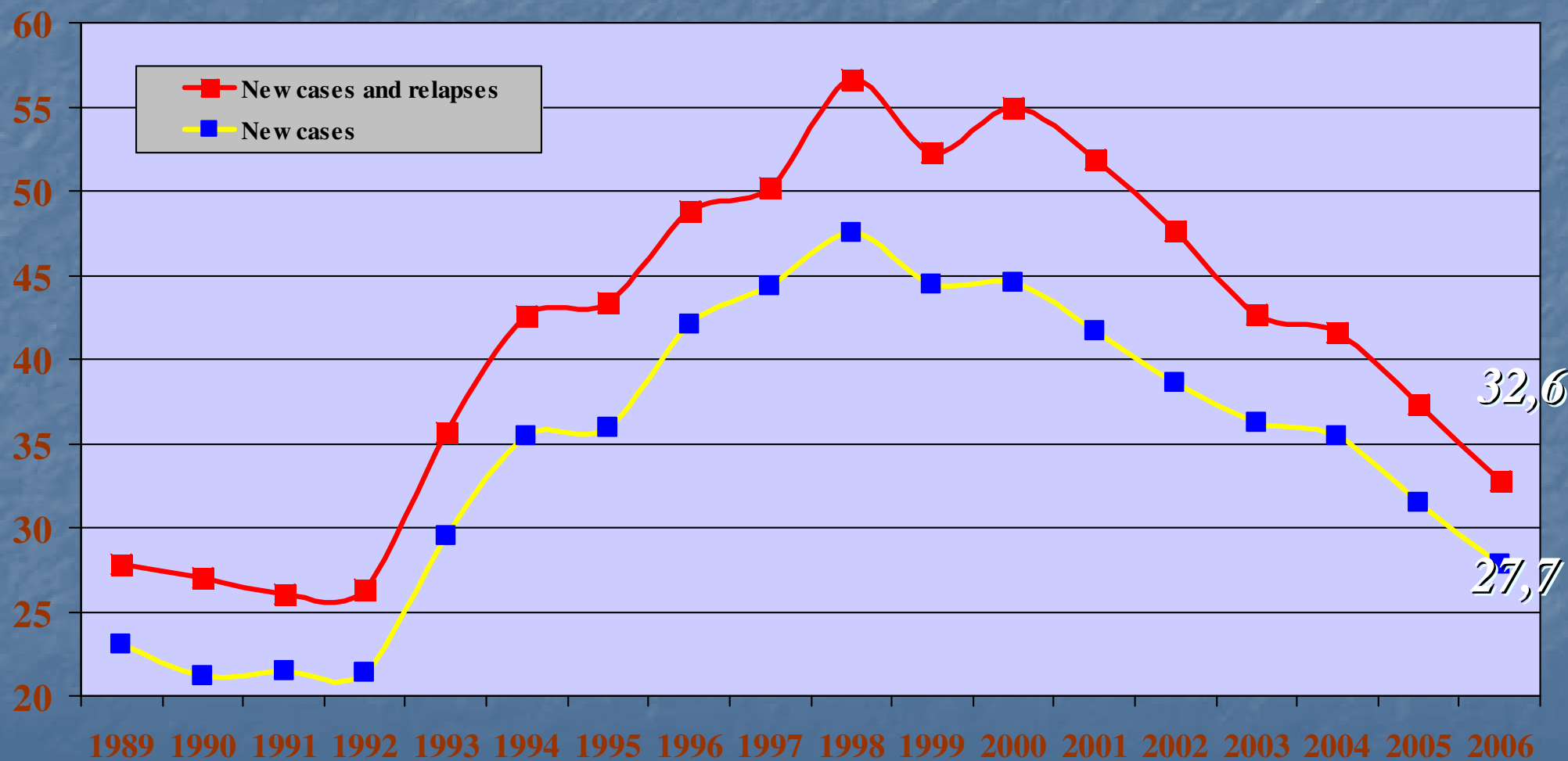

MDR-TB potilaiden hoito Virossa

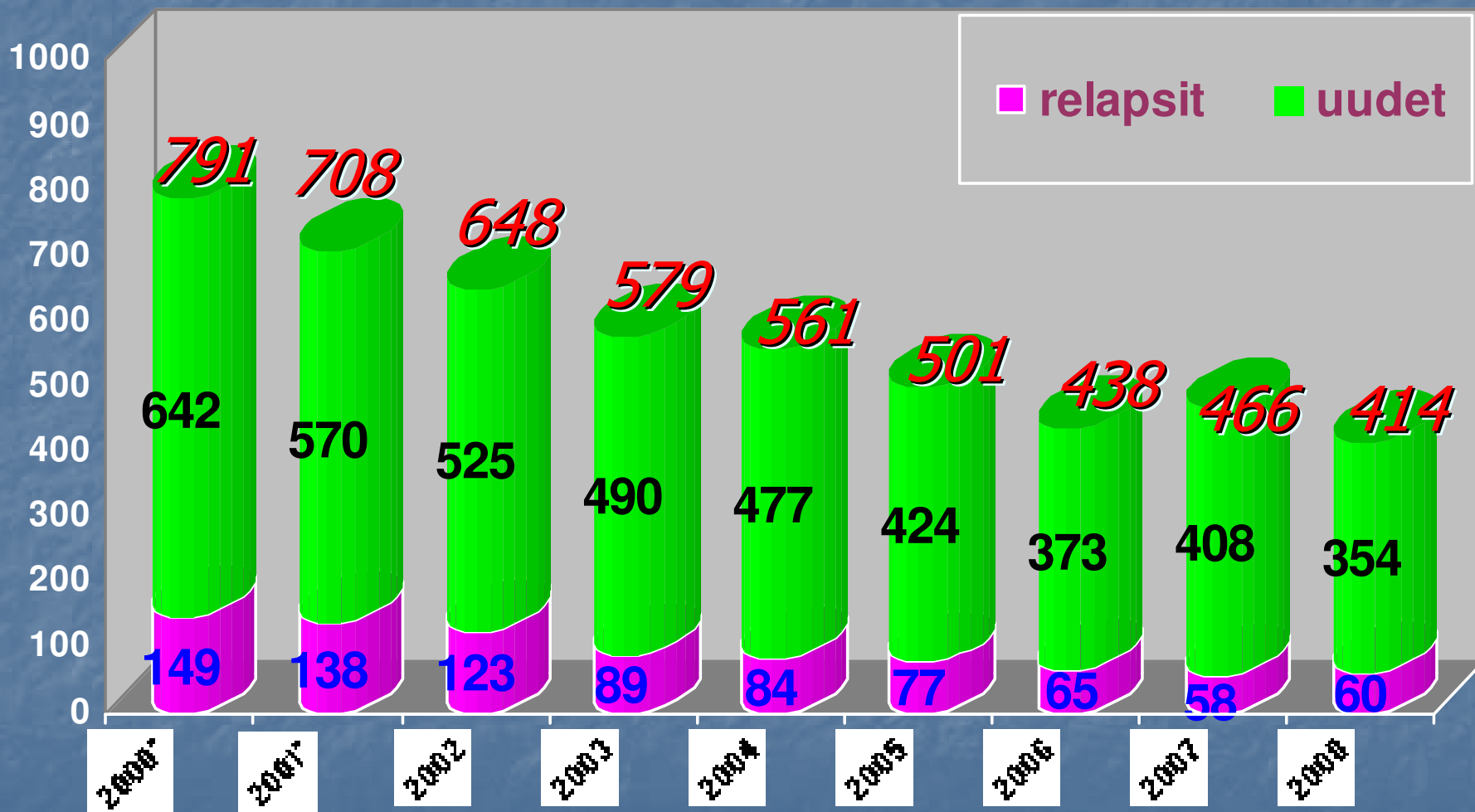
ANASTASIA PÄRNSALU
POHJOIS-VIRON ALUESAIRAALA
anastasia.parnsalu@regionaalhaigla.ee

TB-ILMAANTUVUUS VIROSSA: 1989 – 2006

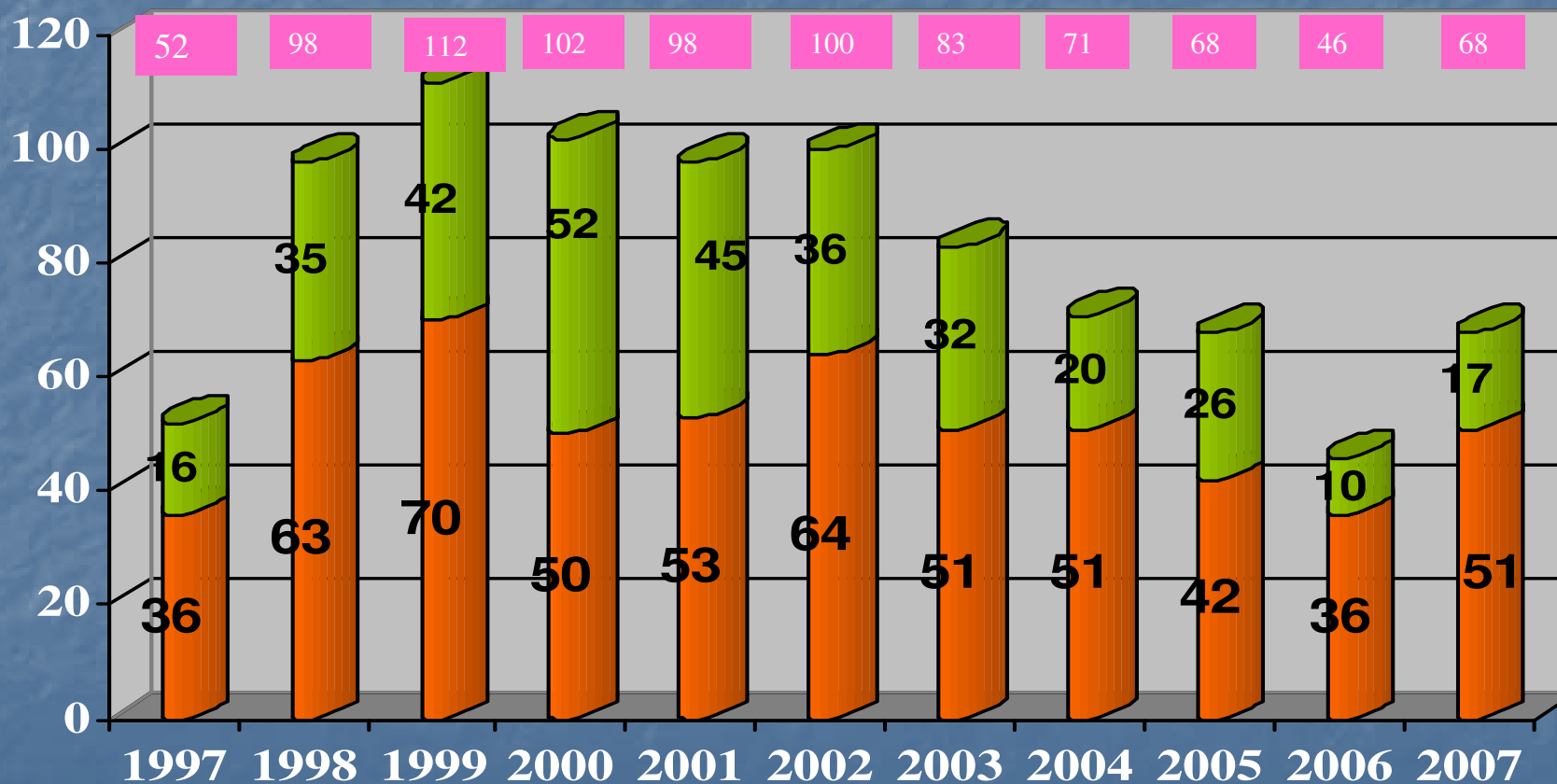
TB-tapausten absoluuttinen määrä Virossa, 2000-2008

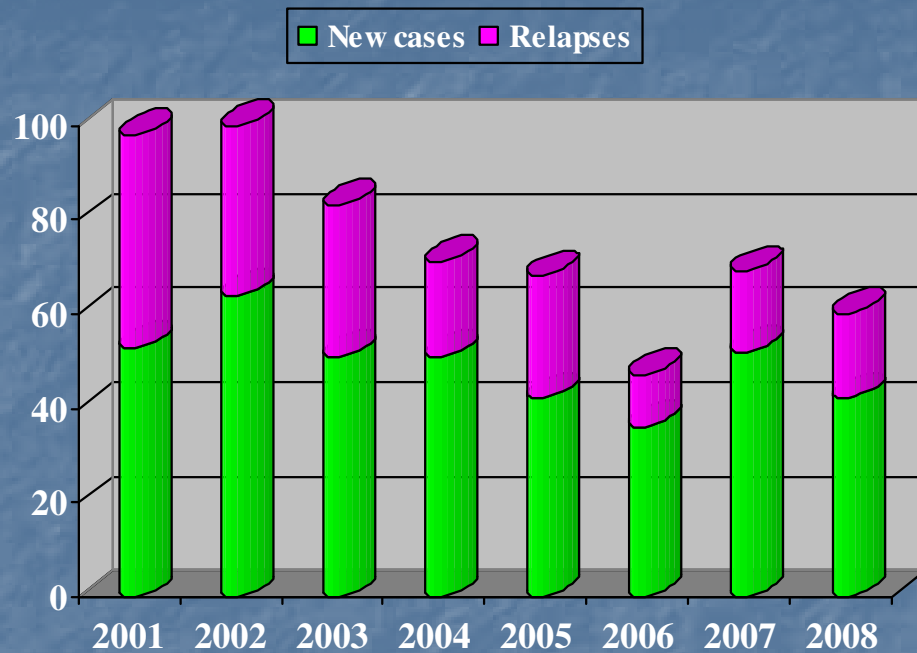
Ilmoitettujen MDR-TB tapausten määrä Virossa, 1997-2007

(aastas diagnoositud esmasjuhud, retsidiivid)

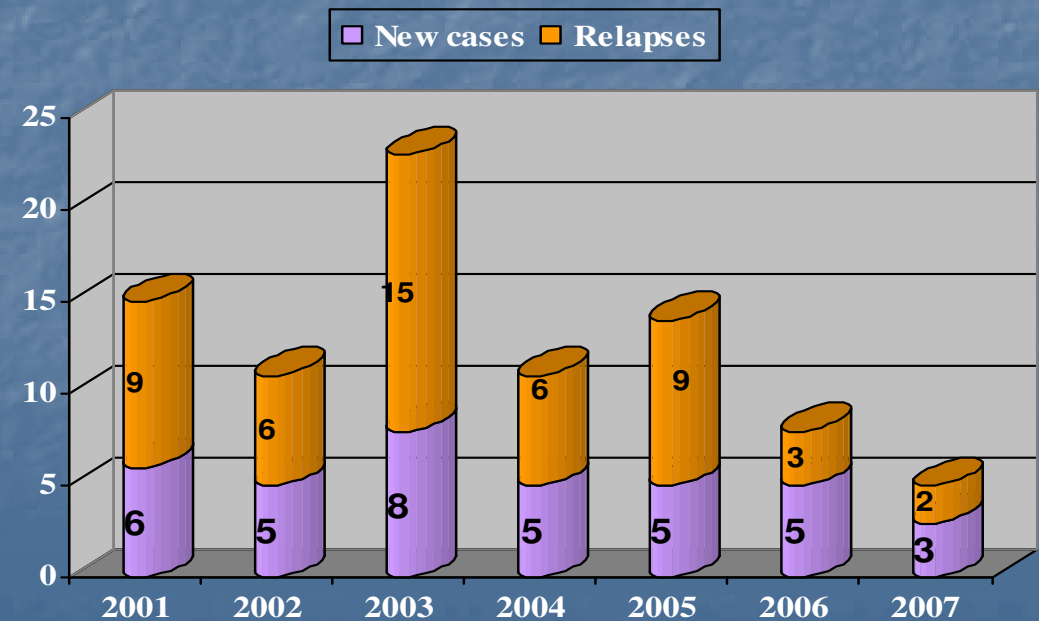
■ primaari ■ relapsit

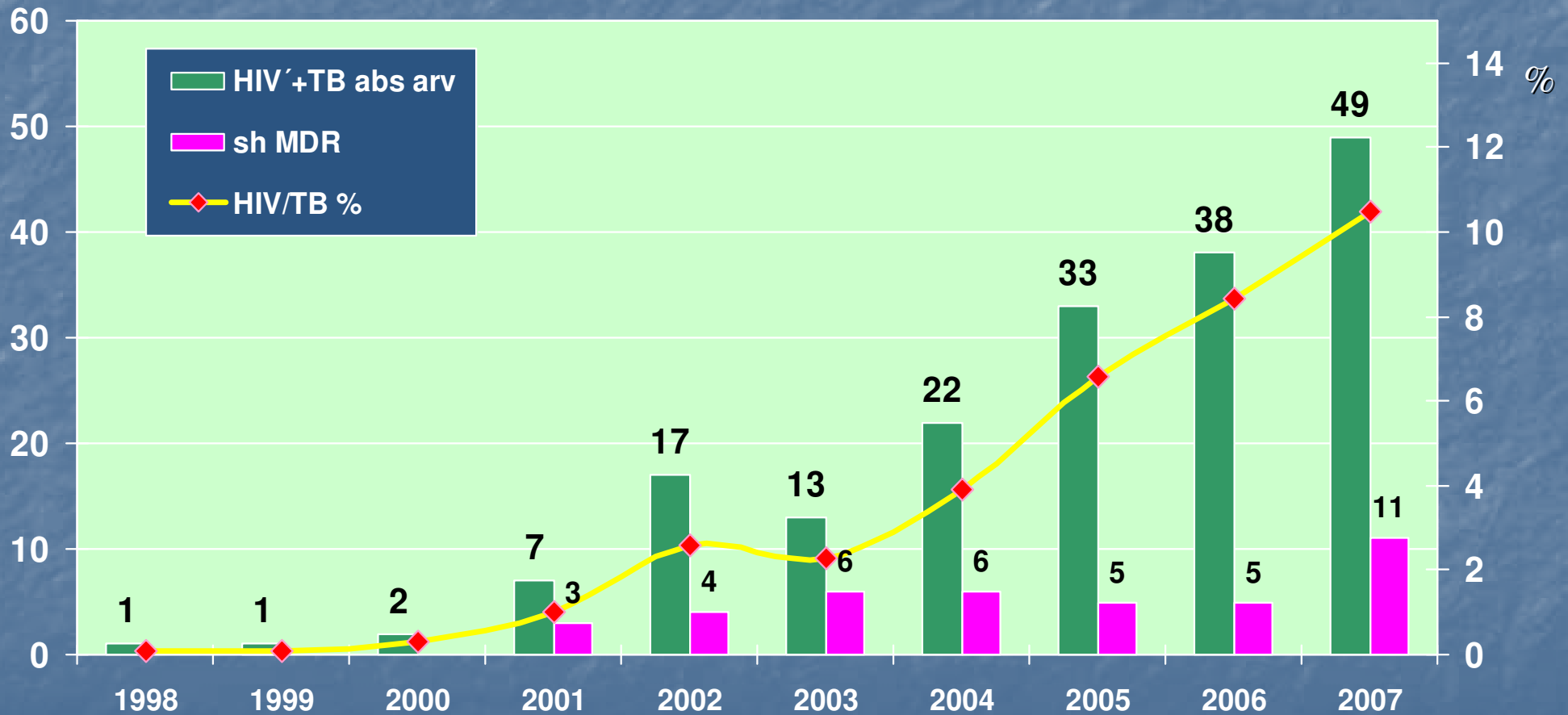
Ilmoitettujen MDR-TB tapausten määrä Virossa, 2001-2008

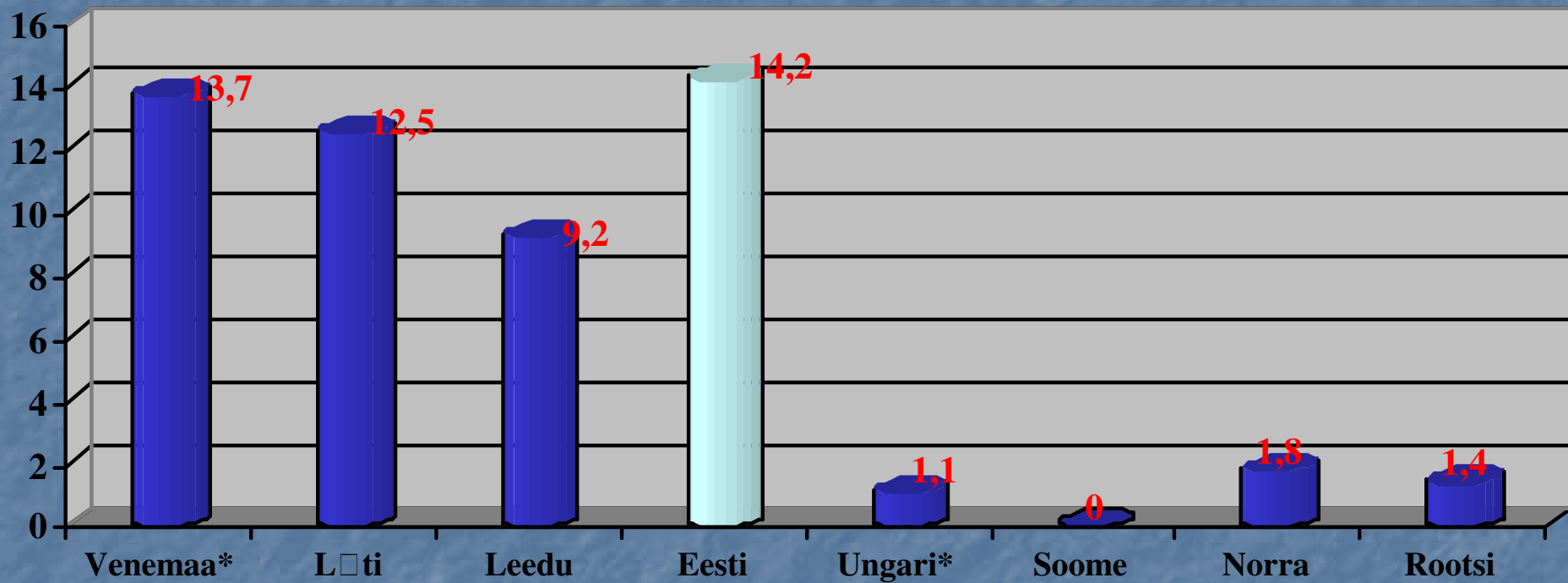
Ilmoitettujen XDR-TB tapausten määrä Virossa, 2001-2008

TB ja HIV absoluuttiset luvut Virossa, MDR-TB absoluuttiset luvut

Uudet tapaukset MDR/TB % Virossa ja naapurimaissa v. 2004

Allikas: SURVEILLANCE OF TUBERCULOSIS IN EUROPE
EuroTB 2005

Hoitolaitokset, joissa hoidetaan TB-potilaita Virossa (01.01.2008)

- Pohjois-Viron sairaala Kosessa – TB-osasto **100**
- Tarton yliopistosairaalan keuhkoklinikka **32**
- Kohtla-Järven TB-osasto - **25**
- Viljandin TB-osasto **25** (mukaan lukien pakkoeristysosasto)
- Vankisairaalan TB-osasto **30**
- Narvan TB-osasto **20**
- Avohoidon keuhkokabinetit
- Perhelääkärit, hoitajat, sosiaalityöntekijät

MDR-TB:n ja XDR-TB:n lääketieteellinen määritelmä

- **MDR-TB** TB-BAKTEERIN LÄÄKERESISTENSSI VÄHINTÄÄN **ISONIATSIDILLE JA RIFAMPISIINILLE** – kahdelle voimakkaimmalle TB-lääkkeelle.
- **XDR-TB** ON TB, JOKA ON MDR-RESISTENSSIN LISÄKSI, RESISTENTTI KAIKILLE FLUOROKINOLEILLE (OFLOKSASIINI) JA VÄHINTÄÄN YHDELLE KOLMESTA INJEKTOITAVASTA 2. LINJAN LÄÄKKEESTÄ (kapreomysiini, kanamysiini tai amikasiini).

MDR-TB:n KEHITTYMISEN SYYT

- **TEHOTTOMAT TUBERKULOOSIN VASTUSTAMISOHJELMAT SYNNYTTÄVÄT MDR-TB-ONGELMAN**
- **KORKEATASOISTEN LABORATORIOIDEN PUUTE**
- **2. LINJAN LÄÄKKEIDEN PUUTE**
- **TOISTUVAT HOIDON KESKEYTTÄMISET**
- **VALVOMATON HOITO**

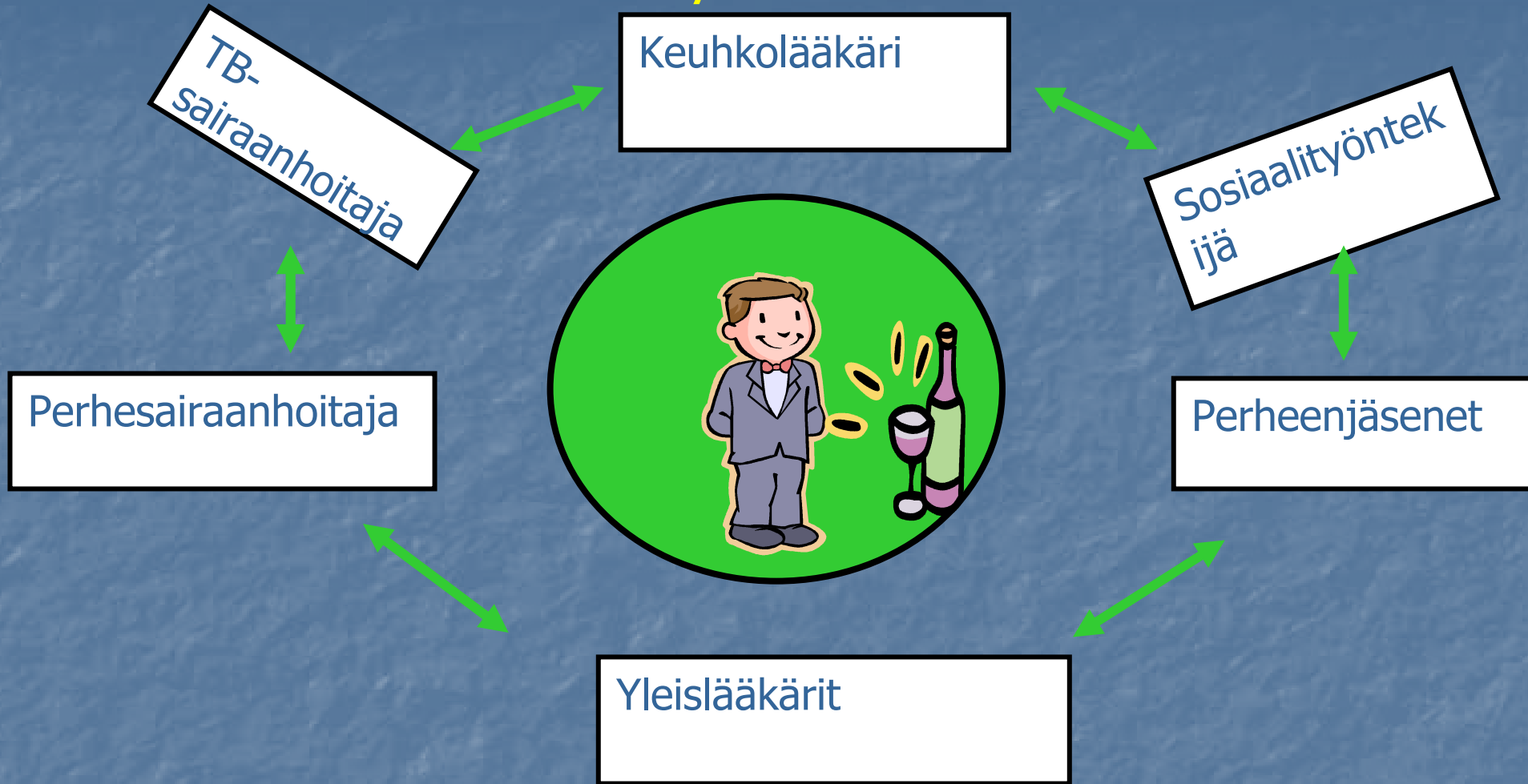
DOTS-Plus Virossa

MDR-TB:n hoitokokemuksia

- **DOTS-Plus on WHO:n hyväksymä**
  - « **Green Light Committee** » vuonna 2001, potilaiden hoitaminen aloitettiin elokuussa. (400 potilasta)
- **Tekninen apu**
- **2. linjan lääkkeitä alennetuin hinnoin (*70 %)**
- **Tieteellinen yhteistyö**

•1 ryhmä potilaita 2001 –173, 2002—114, 2003– 93, 2004– 81, 2005-- 67

Valvottu hoito "tukiryhmä"

Virossa käytettyjä potilaiden kannustimia:

Liikenne ✕ elintarvikkeet ✕ kotikäynnit ✕ psykologinen tuki ✕ valvonta

POTILAIDEN SITOUTTAMINEN HOITOOON

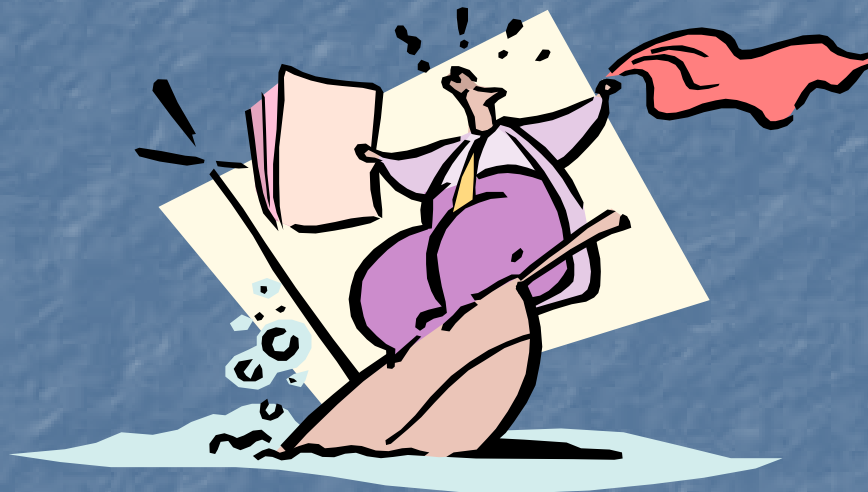

- **Valvotun hoidon toteuttamiseksi täytyy sitouttaa potilaat hoitoon**

MITEN ?

HALUTTOMUUS HOITOOON

**SOS !!!
Mitä tehdä?**

•Tukea
•Auttaa
Selittää

Selviytyä kriisistä!

•*Pakkohoito?*

HOITON SITOUTUMINEN

Potilas noudattaa hoitojaksoa ja ottaa lääkkeensä

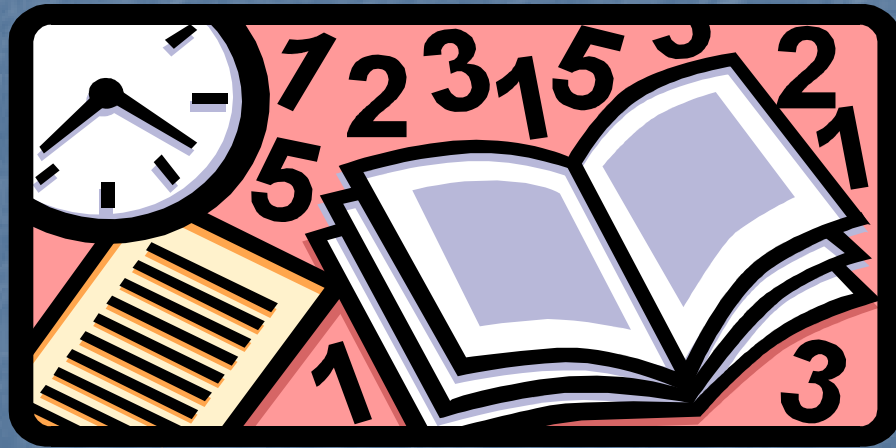

Onnistui!

**MDR-POTILAAN ON VAIKEAA MUUTTA
ELÄMÄNTYILIÄÄN 2 VUODEKSI =
IKUISUUS**

SYITÄ SITOUTUMATTOMUUTEEN

- **Ei tietoa hoidon saatavuudesta**
- **Kielimuuri**
- **Huonot suhteet hoitohenkilökunnan kanssa**
- **Heikko motivaatio parantua**

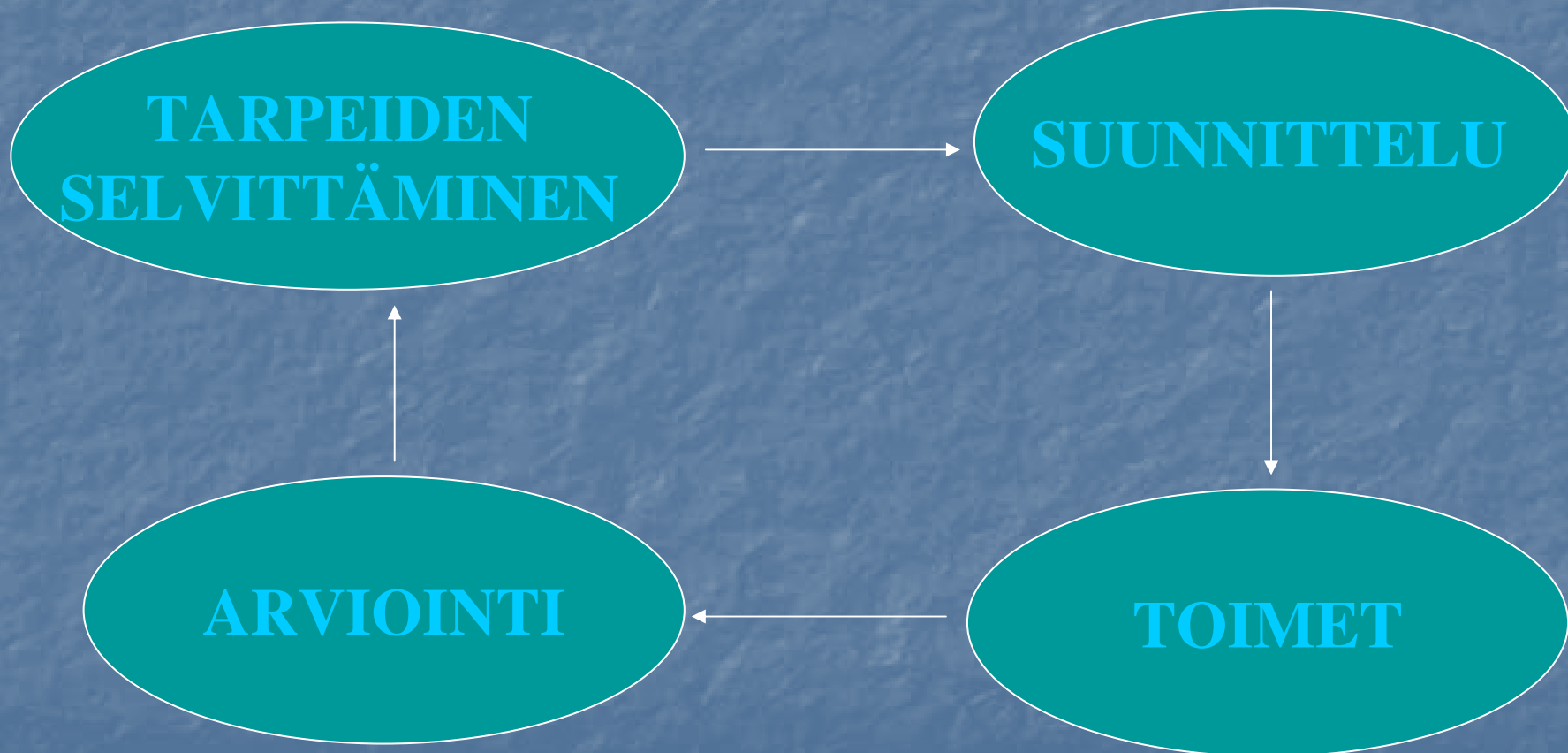
2. linja

- **Käytetään vain MDR-TB:n hoitamiseen**
- **Kanamycine (KM)**
- **Amikacin (AMK)**
- **Capreomycine (CAP)**
- **Fluoroquinolones (FQ)**
- **Ethionamide,(Prothionamide) (ETH, PTH)**
- **Cycloserine (CIK)**
- **Para-aminosalicylicacid (PAS)**

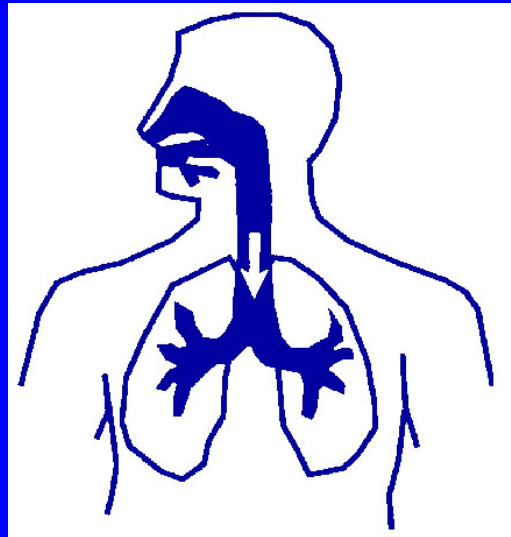

HOITOPROSESSI

HENKILÖSTÖN KOULUTUS

Hengitysteiden henkilökohtainen suojaaminen

TAPAUKSEN KOORDINAATTORI

- **Jokainen potilas arvioidaan ja laaditaan hoitosuunnitelma**
- **Jokaiselle potilaalle kerrotaan tuberkuloosista ja sen hoito selitetään**
- **Taataan hoidon jatkuvuus**
- **Tehdään kontaktiselvitys**

MDR-POTILAAN OPETTAMINEN

- **Selitetään, mitä tarkoittaa MDR-TB ja miten se tarttuu**
- **Miksi hoidosta tulee pitkä**
- **Selitetään valvottu hoito (DOT)**
- **Opetetaan yskimishygienia**
- **Opetetaan yskösnäytteen antaminen**
- **Varoitetaan sivuvaikutuksista**
- **On hyvin tärkeää, että potilas luottaa hoitohenkilöstöön**

TEHOKKAAN KOMMUNIKAATION KEINOJA

- **Käytä yksinkertaisia, ei-lääketieteellisiä termejä**
- **Käytä sopivaa kielellistä tasoa**
- **Rajoita informaation määrää**
- **Puhu tärkeimmistä asioista keskustelun alussa ja lopussa**

TEHOKKAAN KOMMUNIKAATION KEINOJA

- **Toista tärkeää informaation**
- **Kuuntele potilaan mielipiteet ja kysymykset**
- **Käytä konkreettisia esimerkkejä**
- **Teen potilaan kanssa keskustelusta mielyttävää**

VALVOTUN HOIDON EDUT MDR-TB:n HOIDOSSA

- **AUTTAA POTILASTA SAATTAMAAN MDR-TB:n HOIDON LOPPUUN**
- **HOITAJA SEURAA SÄÄNNÖLLISESTI POTILASTA, SIVUVAIKUTUSTEN ESIINTYMISTÄ, VALVOO HOITON SITOUTUMISTA**
- **AUTTAA RATKAISEMAAN ONGELMIA, JOTKA VOIVAT JOHTAA HOIDON KESKEYTTÄMISEEN**
- **VARISTAMALLA, ETTÄ MDR-POTILAS OTTAA LÄÄKKEENSÄ, EDISTETÄÄN POTILAAN NOPEAA YSKÖSKONVERSIOTA**

ONGELMIA

- **Prosessi vie paljon aikaa**
- **PROSESSI ON HYVIN TYÖLÄS**
- **Voi olla loukkaavaa**
- **Jotkut potilaat ovat vastuuttomia ja suhtautuvat leväperäisesti hoitoon**

**Hoitohenkilöstön täytyy olla
taikureita !**

MDR-TB hoitotuloksia

2002 – 2004

